Geschiedenis van de familie Adam

Inleiding

Inleiding

In de familie gingen, zeker toen de derde generatie nog deels leefde, de nodige verhalen rond: over de Schotse afstamming; over de maatschappelijke en financiële successen, vooral voor de oorlog in Nederlands-Indië; over de eigenlijke Amerikaanse nationaliteit. Er waren ook opvallende hiaten: wie was die mysterieuze Schotse voorvader?; wie was de moeder van de mythische Lawrence?; waarom werd nooit over (oud) Oom Bert en Herman gesproken? De Tweede Wereldoorlog en de Indonesische onafhankelijkheid waren een duidelijk breukvlak: de overlevenden moesten hun land van herkomst en bestaan verlaten en de vierde generatie moest in Nederland aan de slag en daar hun kinderen opvoeden. Op familiebijeenkomsten hoorde de jonge vijfde generatie hun ouders en grootouders daarover soms praten. De soms ook wat aangedikte vertelsels kregen wel eens een haast sprookjesachtige sfeer.

Nu ik zelf als lid van de vijfde generatie ouder ben geworden, bekroop mij al vaker het gevoel, hoe zit het eigenlijk met de Adams en hun geschiedenis. Begin jaren ’70 van de vorige eeuw had ik gehoord dat mijn oudoom Lucien al met een onderzoek was gestart, maar dat was nog een ‘ver van mijn bed show’. Geïnspireerd door genealogisch onderzoek naar de familie van mijn moeder en door de huidige digitale beschikbaarheid van gegevens, raadpleegde ik op internet in 2010 de inschrijvingen in het bevolkingsregister van Den Haag en vond daar de oude gezinskaarten van de nodige familieleden. De grote stimulans kwam toen ik bij toeval door een terloopse speurtocht in de genealogische basisgegevens van Rotterdam de huwelijksakte van Lawrence Adam vond.

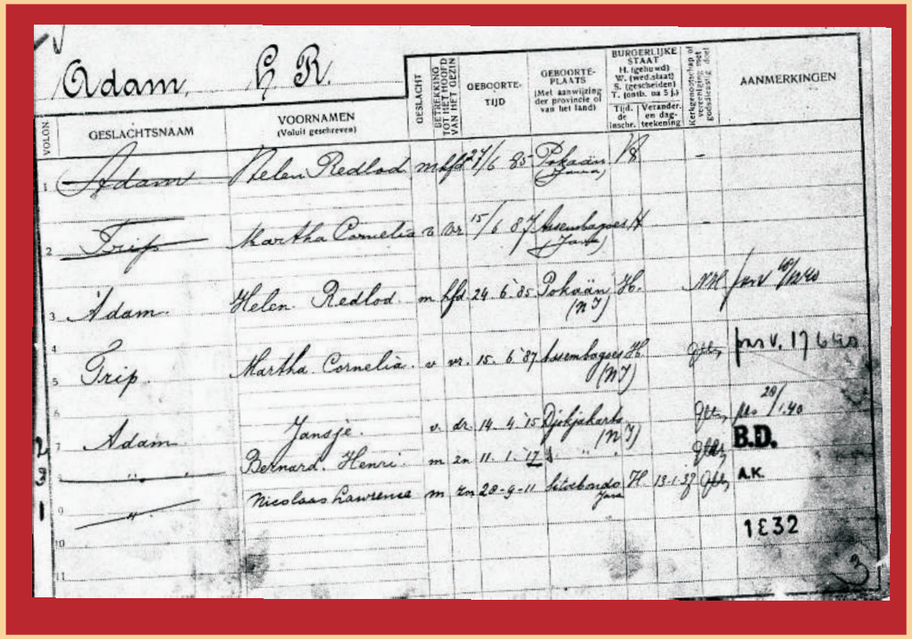

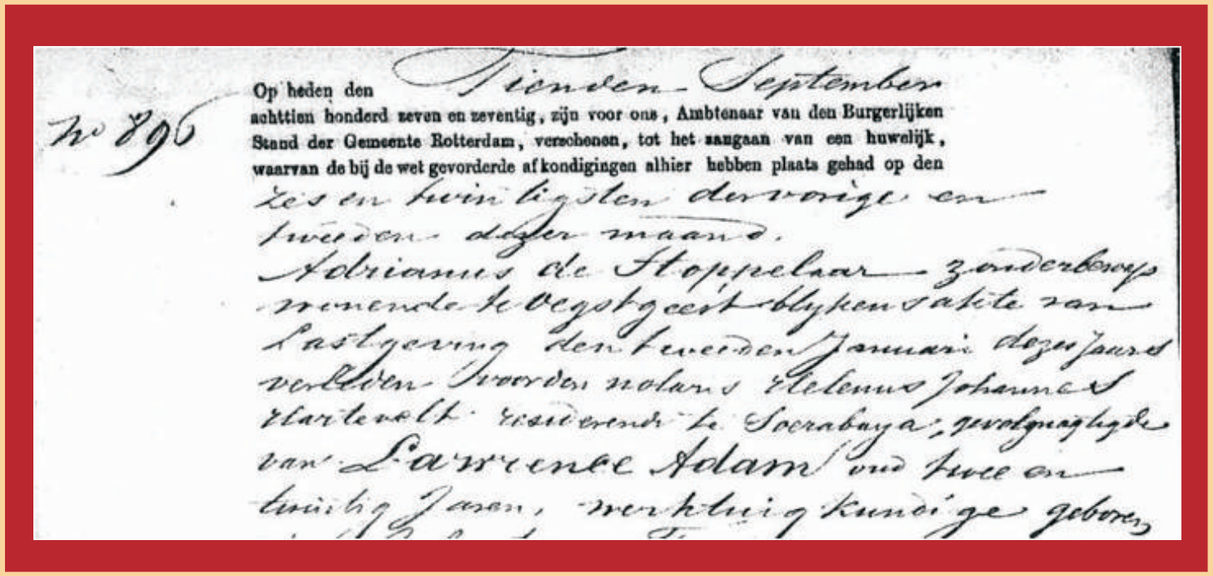

Nu kon er een “stamboom” opgesteld worden, maar de genealogische feitjes zijn nogal saai; ik miste in toenemende mate een verlevendiging met foto’s en andere gegevens.
Intussen had ik al de regelmatig met mijn broer Peter overlegd en via onze tante Cobi kwam ik in contact met mijn neef Bert die al over het nodige beschikte en direct zijn hulp aanbood. Wat hij uit zijn ouderlijk huis had meegenomen, scande hij en stuurde mij dat via internet toe. Een vloed aan materiaal kwam beschikbaar toen Bert naar onze neef Jan Nijhuis ging die alle oude foto’s en andere stukken van onze oma bewaarde. Bert zorgde ook hier voor digitalisering.
Door het besef dat nog zo veel bewaard was gebleven, verschoof de nadruk van onderzoek naar behoud en beschikbaarstelling voor geïnteresseerde familieleden, zeker in digitale vorm. Ik nam contact op met de schoondochter van oudoom Lucien en via haar met haar zoon Fred, die zijn documenten en foto’s bewaarde. Hij gaf mij bereidwillig toestemming dit materiaal te bestuderen en te digitaliseren. Uit Lucien’s aantekeningen bleek dat hij ver gekomen was in zijn onderzoek en daaraan weid ik een aparte notitie. Prachtig zijn de enkele bewaarde brieven van Lawrence en zijn vrouw Dies, met een bijzonder emotionele brief van Lawrence aan zijn oudste twee kinderen over het overlijden van hun moeder. Pijnlijk was het te lezen over het verlies van het grote schilderij van Vincent Jacob van Dolder en van de foto van Helena Cruickshank.

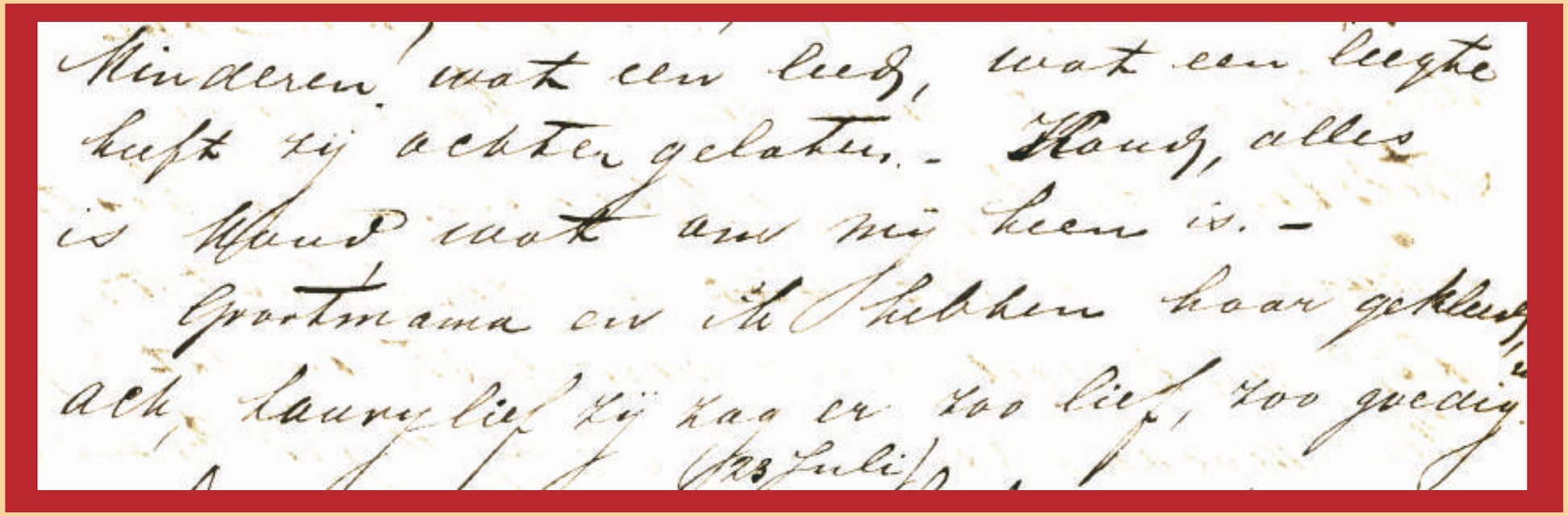
Kinderen, wat een leed, wat een leegte
heeft zij achter gelaten. - Kaarl, alles
is Kaarl wat aan mij heen is. -
Grootmama en ik hebben haar gekleed,
ach, Laurey lief zij was er zoo lief, zoo goedig.
(23 Julij)

De kleinzoon van Dies Helb-Adam, Aarnout Helb, vond de manumissies van Laurence en Helene Goodwill en later de aanwezigheid in Galveston van de halfzus van Vincent Jacob van Dolder en stelde scans van foto's en stukken uit het bezit van zijn oma beschikbaar. Dies' zoon Hans Jochem Helb verstrekte foto's van zijn moeder en zijn grootvader Jaques. Mijn nicht Heleen deed bij de bibliotheek in New York nog onderzoek in digitale kranten naar Lucien Adam, Cruickshank, Van Dolder en verwanten. Angelina en Annemarie Adam zijn nu bezig het materiaal van John en Renzo uit tezoeken

De geditaliseerde versie van de Regeerings Almanak voor Nederlandsch-Indië, onderzoek bij het CBG en naarstig speuren op het internet kon vele leemten opvullen en leverde interessante aanvullende feiten op. In het bijzonder de digitale krantenbank van de Koninklijke Bibliotheek en de collecties van het KITLV en Tropeninstituut mogen daarbij genoemd worden. Ook dankzij de online diensten (kranten, beeld etc.) van de archieven in Amsterdam, Amersfoort, Leiden, Den Haag en Haarlem kwamen nog vele onbekende gegevens beschikbaar.

Manumissies Suriname
http://www.nationaalarchief.nl/vrij-in-suriname

Goodwill, Helene

slavennaam Hellen
geslacht V
beroep onbekend
eigenaar/vrijlater A. MacDonald als execut. in den boedel Cruickshank (3389: t.n.v. pl Paradise)
datum cautie onbekend
bedrag cautie 0
datum borgtocht 28 augustus 1840
bedrag borgtocht 500
borgen Ths. Gotlieb Smith en Charlotte Regina Smith
aanmerkingen GR 21-09-40, no. 1259; dochter van Laurencina Goodwill

(c) 2001 Nationaal Archief

☞ We would state for the information of our readers in the interior, that the Young Ladies' Institute under the direction of Mrs. Van Nooten, is now in full operation, Mrs. Van Nooten having brought with her several ladies as assisstant teachers. The situation which Mrs. Van Nooten has purchased is the large and handsome residence lately occupied by Col. Sydnor, including a five acre lot entirely enclosed. This delightful place is situated entirely to the South of the settled portion of the city and nearer the Gulf, where it is fanned by the cool, sea breeze during all the summer months.—In point of health we do not believe it is surpassed by any locality in Texas.

We would here call especial attention to the terms of this Institute as stated in the advertisement, which, by the way, was, by an oversight of our foreman, omitted to be inserted in our city paper, as soon as it should have been.

Bert Adam nam het voortouw met het beschikbaar stellen van het gescande materiaal op een server van Dropbox. Dat voorbeeld heb ik gevolgd met de verwerking tot parentelen, stamkaarten, verhalen en vooral de creatie van illustratieve digitale boeken via het programma Flipalbum. De doorlopend genummerde afbeeldingen zijn op beknopte wijze beschreven in een Imatch database. Van de documenten is een inventaris gemaakt. Alle in het parenteel genoemde Adams (behalve de jong gestorven zoons van Lawrence en de allerjongsten) en hun partners hebben een unieke aanduiding, de parenteelcode, gekregen die met hun noemnaam consequent in de andere teksten gebruikt wordt.

Diverse familieleden hadden moeite met het raaplegen in Dropbox en konden de flipbooks niet of niet goed inzien. Ook de grote omvang van de materiaalcollectie bemoeilijkte een duidelijk overzicht. Bert Adam bood aan een website te maken en voor de hosting te betalen. Met grote inzet slaagde hij erin om de website op 18 januari jl. live te krijgen. De eerste commentaren waren lovend en vooral de simpele overzichtelijke structuur sprak erg aan. Al het materiaal is via de inhoudsopgave in te zien en kan desgewenst gedownload worden.

Het resultaat, de (genealogische) geschiedenis van twee, respectievelijk drie generaties Adam is niet evenwichtig. Door het bewaarde materiaal hebben twee zoons van Lawrence, Helen Redlod en Lucien en hun nazaten een sterke nadruk gekregen. Natuurlijk heb ik met de vakkennis van een archivaris naar zorgvuldigheid gestreefd, maar ik realiseer mij dat er ongetwijfeld fouten voorkomen. Dat latere generaties hierop verder kunnen gaan en dat, wat decennialang, zelfs in de oorlog bewaard is, nu behouden en in te zien is, stemt tot grote tevredenheid.

Arnhem, 21 januari 2012
Herbert Adam